Estyn
Rhagoriaeth i bawb ~ Excellence for all
Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales

Jacqui Weatherburn
Pennaeth
Coleg Ceredigion
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3BP

Awst 2014

Annwyl Ms Weatherburn

Adroddiad Estyn ar Adolygiad Blynyddol o Berfformiad ar gyfer Coleg Ceredigion

Yn dilyn ymweliad yr Adolygiad Blynyddol o Berfformiad â'ch sefydliad ar 6 i 8 Mai 2014, mae'r llythyr hwn yn ffurfio adroddiad blynyddol ar sail canlyniadau'r ymweliad hwnnw. Caiff y llythyr ei gyhoeddi ar wefan Estyn.

Arfarnodd Gill Sims AEM a Liam Kealy AEM berfformiad presennol y sefydliad ac adolygu'r cynnydd a wnaed yn erbyn yr argymhellion yn deillio o arolygiadau blaenorol.

Cynhaliodd yr arolygwyr drafodaethau â'r pennaeth ac uwch arweinwyr, tiwtoriaid, dysgwyr ac aelodau o'r corff llywodraethol. Gwnaethant graffu ar ddogfennaeth, gan gynnwys tystiolaeth ar y cynnydd a wnaed yn erbyn pob un o argymhellion yr arolygiad blaenorol. Hefyd, gwnaethant ystyried ansawdd addysgu a dysgu drwy deithiau dysgu a chraffu ar broses arsylwi'r darparwr.

Ar ddiwedd yr ymweliad, adroddodd yr arolygwyr cyswllt ar eu canfyddiadau i bennaeth y sefydliad ac aelodau eraill o'r uwch dîm arweinyddiaeth.

Canlyniad yr ymweliad gan yr arolygwyr cyswllt

Ers arolygiad Coleg Ceredigion ym mis Chwefror 2013, mae'r coleg wedi gweithio i fynd i'r afael â'r argymhellion a wnaed gan y tîm arolygu. Er ei bod yn rhy gynnar i weld gwelliant sylweddol mewn deilliannau i ddysgwyr, mae effaith y gwaith hwn i'w gweld ar draws y coleg.

1 Deilliannau a safonau

At ei gilydd, mae’r data ar gyfer pob cwrs ar draws y tri mesur, sef cyfraddau cwblhad, cyrhaeddiad a llwyddo cyffredinol, wedi gwella dros y tair blynedd diwethaf. Ar gyfer pob cwrs, mae’r coleg yn yr hanner uchaf o’r holl golegau yng Nghymru o hyd.

Mae wyth deg dau y cant o’r ymrestriadau yn y coleg ar gyrsiau hir. Mae’r coleg wedi cyflawni tuedd ar i fyny ar y cyrsiau hir hyn, ar gyfer pob dangosydd data, dros y pedair blynedd diwethaf. Yn ogystal, mae data 2012-2013 yn dangos bod cyfradd llwyddo’r coleg wedi aros yn y chwarter uchaf o’r holl golegau yng Nghymru am y ddwy flynedd diwethaf. Er bod tua hanner y meysydd sector pwnc yn dangos gwelliant mewn cwblhau cyrsiau’n llwyddiannus rhwng 2011-2012 a 2012-2013, mae gormod o amrywiad rhwng y meysydd sector pwnc gwahanol.

Cwblhaodd bron pob dysgwr ar gyrsiau byr eu rhaglenni dysgu yn llwyddiannus. Yn 2012-2013, y coleg oedd yr uchaf yn y sector ar gyfer cyfraddau llwyddo cyrsiau byr.

2 Medrau Hanfodol

Mae’r coleg wedi cynnal adolygiad trylwyr o’i bolisi a’i gynlluniau marcio ac effaith y rhain ar ddatblygu medrau dysgwyr. O ganlyniad, mae’r coleg wedi blaenoriaethu datblygiad staff i wella medrau’r athrawon eu hunain i’r helpu i ddeall sut y gellir datblygu llythrennedd a rhifedd i ddysgwyr sy’n gweithio ar lefelau gwahanol. Mae’r coleg yn cynnal asesiad cychwynnol o fedrau llythrennedd a rhifedd dysgwyr yn ystod y cyfweliadau cyn-cwrs. O ganlyniad i’r deilliannau, mae’r coleg yn cynnal cyrsiau haf i ddysgwyr wella eu medrau. Mae pob un o’r dysgwyr sydd wedi cael cynnig lle ar y cyrsiau hyn wedi derbyn y cynnig. Fodd bynnag, mae cynlluniau i wella’r lleoliad a chyflawni targedau llythrennedd a rhifedd unigol i ddysgwyr yn cael eu datblygu o hyd.

3 Addysgu ac asesu

Mae gan y coleg ystod o fentrau defnyddiol ar waith i wella addysgu ac asesu. Yn ddiweddar, mae wedi ailstrwythuro cyfrifoldebau staffio i greu swyddi rheolwyr cwricwlwm a chynyddu craffu ar ansawdd addysgu ac asesu. Gwna’r coleg ddefnydd da o glystyrau cymheiriaid, yn cynnwys athrawon o feysydd dysgu gwahanol, i rannu a hyrwyddo arfer dda mewn addysgu ac asesu. O ganlyniad, mae athrawon yn datblygu ffyrdd arloesol o addysgu, er enghraifft gan ddefnyddio codau ymateb cyflym (QR) i alluogi dysgwyr i weld fideos ‘sut’ mewn adeiladu ac astudiaethau cerbydau modur. Hefyd, mae’r coleg yn dechrau manteisio ar gyfleoedd i ennill arbenigedd o ganlyniad i uno â Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant i gyfoethogi datblygiad proffesiynol parhaus staff addysgu.

4 Cwricwlwm

Mae'r coleg yn defnyddio gwybodaeth am y farchnad lafur yn dda i gynllunio'r cwricwlwm a sicrhau bod llwybrau dysgu'n cynnig llwybrau da i addysg bellach, cyflogaeth neu hyfforddiant. Mae ganddo gysylltiadau da â chyflogwyr i sefydlu agweddau yn gysylltiedig â gwaith a chyfleoedd profiad gwaith i ddysgwyr. Mae gan lawer o athrawon a staff cymorth gysylltiadau personol da â diwydiant a busnesau lleol, a gallant gyfoethogi eu haddysgu drwy ddefnyddio siaradwyr ymweliadol neu drefnu gweithgareddau dysgu ychwanegol fel gweithdai. Mae uno â Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant wedi creu cyfleoedd cwricwlaidd ychwanegol hefyd, wrth i'r coleg ddefnyddio ystod ehangach o gysylltiadau a rhwydweithiau yn y teulu. Mae'r coleg yn gweithio'n effeithiol i ddarparu ystod ddefnyddiol o raglenni hyfforddiant i ddiwydiant a busnesau lleol.

5 Arweinyddiaeth a rheolaeth

Mae'r pennaeth, uwch arweinwyr a llywodraethwyr yn effeithiol o ran gosod cyfeiriad strategol y coleg a chydweithio â staff i gytuno ar gynlluniau gweithredol a chynlluniau gwella. Mae hyn yn ennyn cefnogaeth staff ac yn eu helpu i gyfrannu at gyfeiriad y coleg a gwella profiadau'r dysgwyr. Mae'r tîm arweinyddiaeth wedi cydweithio i uno'r coleg â Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant, ac i alluogi staff i weld manteision cydweithio oddi mewn i grŵp teulu ehangach sy'n cynnwys partneriaid addysg bellach ac addysg uwch.

Mae'r tîm arweinyddiaeth yn gweithio'n dda i roi datganiad o genhadaeth y coleg ar waith, sef Cyflawni Potensial, Newid Bywydau. O ganlyniad, mae gan staff ymrwymiad cryf i ddysgwyr unigol ac mae llawer o ddysgwyr yn rhagori ar eu targedau rhagfynegol. Er enghraifft: mae pob dysgwyr yn gwella ei fedrau/medrau dwyieithog; mae dysgwyr a oedd wedi eu haddysgu gartref gynt yn dysgu medrau bywyd newydd ac yn gallu rheoli eu dysgu'n well; ac mae dysgwyr nad oeddent erioed wedi ystyried eu hunain yn addas i fynd i'r brifysgol yn symud ymlaen i raglenni addysg uwch.

6 Arweinyddiaeth a rheolaeth (sicrhau ansawdd)

Mae gweithdrefnau a phrosesau sicrhau ansawdd y coleg yn helpu rheolwyr yn effeithiol i ddeall y cryfderau a'r meysydd i'w gwella ar draws y coleg a rhoi cynlluniau cadarn ar waith ar gyfer gwella. Mae'r pwyllgor addysgu a dysgu ansawdd y cwricwlwm yn monitro cynnydd yn erbyn y cynllun datblygu ansawdd yn drylwyr. Mae'r coleg yn nodi tanberfformiad yn gywir ac mae ganddo weithdrefnau cadarn ar waith i sicrhau gwelliannau ar lefel cyrsiau.

7 Crynodeb o gynnydd yn erbyn yr argymhellion a amlinellwyd yn adroddiad Chwefror 2013

Gwnaed yr argymhellion yn yr adroddiad arolygu diwethaf ym mis Chwefror 2013. Mae'n rhy gynnar i ddisgwyl cynnydd sylweddol yn erbyn yr argymhellion. Fodd

bynnag, at ei gilydd, mae effaith y cynnydd y mae'r coleg yn ei wneud yn erbyn yr argymhellion i'w weld ar draws ei ddarpariaeth.

Mae'r coleg wedi cyflwyno proses asesu perfformiad fwy cadarn ar gyfer staff sy'n rhoi mwy o ystyriaeth i berfformiad ar draws blwyddyn academaidd. Bu ffocws cynyddol ar raglenni datblygu staff, yn enwedig ar gyfer medrau, cynyddu rhediad a her mewn gwersi, a gosod targedau. Mae'r coleg wedi datblygu strategaeth fasnachol yn unol â strategaeth Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

8 Arall

Mae'r coleg yn cydweithio'n dda ag ysgolion yn y bartneriaeth 14-19. Mae hyn yn galluogi disgyblion o ysgolion yn ne'r sir, yn bennaf, i ymgymryd â rhan o'u dysgu ar gyrsiau galwedigaeth yn y coleg. Dros y tair blynedd diwethaf, mae tua 20% o'r myfyrwyr hyn wedi symud ymlaen i gyrsiau coleg amser llawn, yn enwedig dewisiadau galwedigaethol fel rhai mewn adeiladu ac astudiaethau cerbydau modur.

Mae'r coleg yn paratoi dysgwyr i fyw a gweithio mewn cymuned ddwyieithog yn effeithiol. Gall dysgwyr astudio yn Gymraeg neu'n ddwyieithog, fel y bo'n briodol. Mae dysgwyr yn cael budd o ystod eang o weithgareddau cyfoethogi i'w helpu i wella eu medrau Cymraeg a'u dealltwriaeth o fyw mewn gwlad ddwyieithog. Mae cymorth drwy gyfrwng y Gymraeg wedi ei ddatblygu'n dda ac yn effeithiol. Mae dysgwyr yn y coleg yn dangos balchder yn eu cyflawniadau yn y Gymraeg ac yn magu hyder a rhuglder wrth ddefnyddio'r Gymraeg.

Mae'r coleg yn defnyddio ystod addas o wybodaeth gan ddysgwyr i wella eu profiad dysgu ac i lywio cynllunio a datblygu darpariaeth.

Cwblhaodd tri chant naw deg a saith o ddysgwyr amser llawn yng Ngholeg Ceredigion arolwg llais y dysgwr yn 2013. Mae hyn yn cynrychioli tua 73% o gyfanswm y dysgwyr amser llawn. Mae 37% o ymatebwyr o'r farn bod y coleg yn dda iawn, yn gyffredinol. Mae hyn yn unol â chyfartaledd y sector. Mae 40% pellach o'r farn bod y coleg yn dda. Mae hyn ychydig yn is na chyfartaledd y sector, sef 43%. Fodd bynnag, dywedodd 41% o ymatebwyr amser llawn fod eu cwrs yn well na'r disgwyl, ac mae hyn bum pwynt canran yn uwch na chyfartaledd y sector. Mae'r ymateb mwyaf cadarnhaol yn arolwg llais y dysgwr ar gyfer y cymorth a'r gefnogaeth y mae dysgwyr yn eu cael yn y coleg, ac roedd 38% o'r farn bod hyn yn dda yn erbyn cyfartaledd y sector, sef 33%.

Mae'r coleg wedi gwneud cynnydd wrth uno â Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant. Mae staff yn arddangos barn gadarnhaol am yr uno, ac mae'r rhan fwyaf ohonynt eisoes wedi gweld budd i staff a dysgwyr yn y coleg. Mae uno wedi gwella'r arbenigedd a all fod ar gael i'r coleg; mae wedi codi dyheadau a disgwyliadau staff ac wedi gwella'r adnoddau a all fod ar gael ar gyfer addysgu a dysgu. Mae staff a dysgwyr yn fodlon â'r seilwaith TGCh newydd canlyniadol a'r cysylltedd diwifr gwell. Gall dysgwyr weld cyfleoedd dilyniant gwell ac maent yn croesawu'r wybodaeth am yrfaoedd a chyrsiau y daw y Drindod Dewi Sant â nhw i'r coleg. Mae uno wedi gwella cydweithio â'r holl gyfansoddion, gan gynnwys partneriaid addysg bellach. Mae cydweithio da eisoes wedi nodi cyrsiau addysg bellach newydd a chyfleoedd gwell ar gyfer dilyniant dysgwyr.

Argymhellion

Mae un argymhelliad i'w ychwanegu at y rhai a wnaed yn yr adroddiad ar arolygiad diweddar y coleg:

A1 Parhau i ddatblygu cynlluniau i wella'r lleoliad a chyflawni targedau llythrennedd a rhifedd unigol i ddysgwyr

Camau nesaf

Bydd Gill Sims AEM a Liam Kealy AEM yn parhau i fonitro cynnydd cyffredinol drwy eu rôl cyswllt â'r sefydliad.

Yn gywir

Lin Howells
Cyfarwyddwr Cynorthwyol